

USAID
ამერიკელი საზღვარგარეთის
დახმარების აგენტი

PH international
ADVANCING SOCIETIES. CONNECTING PEOPLE

ctc
Empowering
People for
Change

№2
2015

საინფორმაციო ბიულეტენი სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმისათვის

გამოცემა სამოქალაქო განათლების პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში

ძვირფასო პედაგოგებო, ფორუმის წევრებო!

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი გთავაზობთ პერიოდული საინფორმაციო ბიულეტენის მორიგ (ივნი-სის) ნომერს, რომელიც პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში ფორუმის მუშაობის ნახევარი წლის შედეგებს გაგაცნობთ.

ბიულეტენი გამოიცემა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის მიერ სამოქალაქო განათლების პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში. პროგრამას ახორციელებს ორგანიზაცია **PH International** კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრთან **CTC** და 11 რეგიონულ ორგანიზაციასთან ერთად – ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (**USAID**) ფინანსური მხარდაჭერით. პროგრამას მხარს უჭერს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

ნომერშია:

ტრადიციული ინტერვიუ პროგრამის „მომავალი თაობა“ დირექტორთან მარინა უშვერიძესთან

გვ. 2

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის აღმასრულებელი დირექტორი მაკა ბიბილეიშვილი – განხორციელებული აქტივობებისა და სიახლეების შესახებ

გვ. 4

რეგიონული საბჭოები – სტრუქტურული ცვლილებები ფორუმში

გვ. 7

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ეროვნული გამოფენა-კონფერენცია – 2015

გვ. 8

პროფესიული კონკურსი სამოქალაქო განათლების პედაგოგებისთვის

გვ. 10

სამოქალაქო განათლების პროგრამაში „მომავლის თაობა“ პირველი აკადემიური წლის მეორე ნახევრის მნიშვნელოვან პროგრამულ ღონისძიებებსა და აქტივობებზე ჩვენს ტრადიციულ ინტერვიუში **პროგრამის დირექტორი მარინა უშვერიძე გვსაუბრება;**

ამავე პერიოდში **სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის** მიერ განხორციელებულ საქმიანობასა და სიახლეებს პროგრამის ფარგლებში და მის გარეთ **ფორუმის აღმასრულებელი დირექტორი მაკა ბიბილეიშვილი** გაგვაცნობს;

ფორუმის საქმიანობაში სიახლეა – სტრუქტურული ცვლილება, რომელიც **რეგიონული საბჭოების** შექმნას ითვალისწინებს. **კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის CTC აღმასრულებელი დირექტორის ირინა ხანთაძის** ინფორმაცია აღნიშნული საბჭოების დანიშნულების, მოვალეობების და მუშაობის სპეციფიკის შესახებ;

16 მაისს საგამოფენო ცენტრ „ექსპოჯორჯიაში“ **სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ყოველწლიური ეროვნული გამოფენა-კონფერენცია** გაიმართა, რომელსაც საქართველოს თერთმეტივე რეგიონიდან **400-ზე მეტი პედაგოგი და სტუმარი** დაესწრო.

დაბოლოს, **ჩვენი „ოსკარი“!** – **სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო პედაგოგების** დასახელება სხვადასხვა ნომინაციაში – ყველაზე საზეიმო და ემოციური მოვლენა პროგრამაში, რომელსაც პედაგოგები ყოველწელს მოუთმენლად ელიან.

ტრადიციული ინტერვიუ

პროგრამის „მომავლის თაობა“ პირველი აკადემიური წლის მნიშვნელოვან მოვლენებსა და შედეგებზე გვესაუბრება პროგრამის დირექტორი ქალბატონი მარინა უშვერიძე:

ქალბატონო მარინა, მოგესალმებით და გვინდა, ჩვენი ტრადიციული ინტერვიუ პროგრამის „მომავლის თაობა“ პირველი აკადემიური წლის შედეგებზე საუბრით დავიწყოთ, რამდენად ნაყოფიერი იყო იგი?

მივესალმები გამოცემის მკითხველებს, სამოქალაქო განათლების პედაგოგებს. გასული აკადემიური წელი ფრიად ნაყოფიერი იყო იმის გათვალისწინებით, რომ პროგრამის საქმიანობა პარტნიორ 480 სკოლაში პრაქტიკულად მეორე სემესტრიდან დაიწყო. ამ დროის მანძილზე მაინც ბევრი რამ გაკეთდა, მაგალითად, სკოლებმა მიიღეს სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელოები, პედაგოგებმა გაიარეს ტრენინგ კურსი „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“, ასევე მონაწილეობა მიიღეს ტრენინგებში დამხმარე სახელმძღვანელოების გამოყენების შესახებ. გაიცა მცირე გრანტები სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა და მოსწავლეთა შემოქმედებითი ინიციატივებისათვის, რომლებიც ახალგაზრდების მონაწილეობაზე ორიენტირებული, მოსწავლეებს ჩაუტარდათ სოციალური მედიის ტრენინგები, ზოგიერთმა მათგანმა გაიმარჯვა ბლოგების კონკურსში. ისინი საკუთარ ბლოგებზე საზოგადოებისათვის აქტუალურ თემებზე წერენ. პედაგოგების ხელშეწყობით მოსწავლეებმა განახორციელეს საზოგადოებისა თუ სკოლისათვის სასრებლო არაერთი ინიციატივა. ასეთი საქმიანობით მათში კარგი მოქალაქისთვის საჭირო უნარ-ჩვევების გამომუშავებას შეეწყობა ხელი. პედაგოგების პროფესიული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით ჩატარდა მრავალი მაგიდები, პროფესიული გაზიარების ჯგუფები თუ ღია გაკვეთილები. უკვე ახალ პარტნიორ სკოლებშიც გამოჩნდნენ „პირველი მერცხლები“, ის პედაგოგები, რომლებმაც კოლეგებისთვის საკუთარი პედაგოგიური პრაქტიკის დემონსტრირება და გამოცდილების გაზიარება ითავეს.

აკადემიური წლის ბოლოს დავაჯილდოვეთ ტექნიკის კონკურსში გამარჯვებული ის სკოლები, რომლებმაც სამოქალაქო განათლების

მიმართულებით დადებითი შედეგები აჩვენეს. ცოტა ხნის წინ კი მოსწავლეები და პედაგოგები ბაკურიანის სამოქალაქო განათლების საზაფხულო ბანაკიდან დაბრუნდნენ.

ამა წლის მაისში ჩვენი პროგრამის ხელშეწყობით საქართველოს სამოქალაქო განათლების საერთაშორისო ექსპერტთა ჯგუფი ეწვია. შეხვედრები გაიმართა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ეროვნული სასწავლო გეგმების დეპარტამენტში, ასევე შეხვედრენ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრისა და სხვა შესაბამისი უწყებების წარმომადგენლებს, სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის წევრებს და დაესწრნენ სამოქალაქო განათლების გაკვეთილებს. უახლოეს პერიოდში ისინი განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიაწვდიან რეკომენდაციებს საქართველოში სასკოლო სამოქალაქო განათლების განვითარებისთვის. იმედია, ეს რეკომენდაციები პოზიტიური ცვლილებების ხელშეწყობი ფაქტორი გახდება.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ვფიქრობ, საკმაოდ ნაყოფიერი წელიწადი იყო. სკოლებთან მუშაობის წარსული გამოცდილება მაქსიმალურად გვეხმარება იმაში, რომ მცირე დროში მოხდეს სკოლების მიერ შეთავაზებული რესურსების გამოყენების დაწყება და სასწავლო შედეგების მიღება.

16 მაისს გაიმართა ყოველწლიური ეროვნული კონფერენცია, რომელიც პროგრამის ერთ-ერთი უმთავრესი აქტივობაა. როგორ ჩაიარა წლევანდელმა კონფერენციამ და, ზოგადად, რა როლი აქვს მას პროექტის წარმატებაში?

წლებიდან კონფერენციამ განსაკუთრებით წარმატებით ჩაიარა. ეს იყო მეოთხე წლიური კონფერენცია, სადაც თვალშისაცემი გახლდათ მონაწილეთა მრავალრიცხოვნება. წინა წლებშიც ძალიან ბევრი პედაგოგი იღებდა მასში მონაწილეობას საქართველოს ყველა რეგიონიდან, მაგრამ წელს მონაწილეთა რიცხვმა 450 შეადგინა, რაც საკმაოდ შთამბეჭდავი ციფრია, თუ გავითვალისწინებთ საქართველოს სკოლების საერთო რაოდენობას. წლებიდან კონფერენციის თანადამფინანსებელი, აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსთან ერთად გახლდათ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი. კონფერენციის მსვლელობისას გაკეთდა ეროვნულ სასწავლო გეგმაში მოსალოდნელი ცვლილებების პრეზენტაცია, რაც ითვალისწინებს საზოგადოებრივი მეცნიერებების ჯგუფის საგნის შემოტანას დაწყებით და, სავარაუდოდ, საბაზო საფეხურზეც. ვფიქრობ, ეს საგნის განვითარებისთვის წინ გადადგმული მნიშვნელოვანი ნაბიჯია. აღნიშნული საჭიროების შესახებ წლების მანძილზე აკეთებდნენ აქცენტს სამოქალაქო განათლების პედაგოგები.

„სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამისგან“ განსხვავებით ამ პროექტში სხვა სკოლები და პედაგოგთა ახალი კონტინგენცია ჩართული. ერთწლიანი მუშაობის და ურთიერთობის შემდეგ გვითხარით, თუ შეიძლება, როგორია მათი აქტივობა, დაინტერესება და პროფესიული მზაობა? თუ ხედავთ სხვაობას წინა პროექტთან შედარებით?

დიახ, ნამდვილად ვხედავ დადებით სხვაობას. ახლა გაცილებით უფრო ნაკლები ძალისხმევა გვჭირდება სკოლებში სამუშაოდ, რადგანაც ნიდაგა უკეთ არის მომზადებული. ნათელია, რომ ბევრ „ახალ“ სკოლას მიღებული ჰქონდა ინფორმაცია წინა პროგრამის აქტივობების შესახებ, ასევე იცოდნენ იმის შესახებ, თუ რა წარმატებას მიაღწიეს მათმა კოლეგებმა, რომლებიც წინა პროგრამაში იყვნენ ჩართულნი. ამიტომაც, მათ საკმაო ნაწილს უფრო მეტი მოტივაცია და სურვილი აქვს მაქსიმალურად გამოიყენოს ყველა ის რესურსი, რასაც პროგრამა სთავაზობს. პედაგოგების, ისევე როგორც სკოლის ადმინისტრაციის წარმომადგენლების გარკვეული ნაწილი, კარგად აცნობიერებს, რა დადებითი შედეგების მოტანა შეუძლია სამოქალაქო განათლების კარგად სწავლებას როგორც მათი სკოლისათვის,

ასევე უშუალოდ თითოეული მოსწავლისათვის და პედაგოგისთვის პროფესიული წინსვლის მიმართულებით. ძნელი დასანახი არ არის ის შედეგები, რაც თემის პრობლემების გადაჭრაში მოსწავლეების ჩართულობას მოჰყვება.

მინდა, ერთი კითხვით თბილისში მომხდარ სტიქიურ უბედურებას და მის შემდგომ განვითარებულ მოვლენებსაც შევეხო, როდესაც ჩვენმა საზოგადოებამ, ახალგაზრდობამ არნახული სამოქალაქო მზაობა და აქტივობა გამოიჩინა. მათ შორის იყვნენ ჩვენი პროექტების ბენეფიციარი სკოლები და სამოქალაქო კლუბები. როგორ ფიქრობთ, რა როლი აქვს ამგვარი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებაში სამოქალაქო განათლებას, როგორც დისციპლინას და კონკრეტულად ჩვენს პროგრამებს?

პირველ რიგში, მინდა ღრმა მწუხარება გამოვთქვა თბილისში 13 ივნისს მომხდარი სტიქიის გამო და მივუსამძიმრო დაზარალებულთა ოჯახებს. ვფიქრობ, ამ მძიმე დღეებში ძალიან ნათლად გამოჩნდა, თუ რას ნიშნავს მაღალი სამოქალაქო შეგნება და რაოდენ მნიშვნელოვანი და საჭიროა იგი. მოსწავლეებმა და მათმა პედაგოგებმა სკოლებში შეაგროვეს უამრავი ნივთი დაზარალებულთათვის, საკვები თუ ტანსაცმელი და გამგეობებში მიიტანეს. მე თავად შევხვდი ბევრ მათგანს ერთ-ერთი გამგეობის შენობაში, ვნახე, თუ როგორ ცდილობდნენ ისინი დახმარებოდნენ დაზარალებულებს, პედაგოგების ხელშეწყობით როგორ კარგად მოახდინეს სკოლაში და თანატოლებში არსებული რესურსების ორგანიზება. იქ ასევე ვნახე ჩვენი წინა პროგრამის ბევრი „კურსდამთავრებული“, რომლებმაც მიამბეს, რომ საერთოდ არ დასჭირვებიათ ერთმანეთთან დარეკვა, უბრალოდ, ყველა მათგანი მივიდა იქ, სადაც იცოდა რომ საჭირო იყო დახმარება. ეს არის მოქალაქეობრივი თვითმეგნების და აქტიურობის ძალიან დადებითი მაგალითი. მოსწავლეები ასევე ეწვივნენ სტიქიით დაზარალებულ ბავშვებს და ისინი სახალისო აქტივობებში ჩააბეს, რათა მათთვის ამ მძიმე პერიოდში სტრესი შეემსუბუქებინათ.

აქვე მინდა ხაზი გავუსვა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის წევრი პედაგოგების ძალისხმევას, რომლებმაც რეგიონებში შეაგროვეს საჭირო ტანსაცმელი, ნივთები და თბილისში დაზარალებულებს გადასცეს.

იმ მძიმე დღეებში კარგად გამოჩნდა, რომ ჩვენს მომავალ თაობას აქვს თანაგრძნობის და დახმარების კარგი უნარი. სამოქალაქო განათლების ამოცანა კი ის არის, რომ რაც შეიძლება მეტი ადამიანი ჩამოყალიბდეს კარგ მოქალაქედ და მან არა მხოლოდ კრიტიკულ სიტუაციაში, არამედ ყოველდღიურ ცხოვრებაში საკუთარი ქმედებით გამოავლინოს ეს უნარი, რაც აუცილებლად ნაადგება ქვეყნის მომავალს.

რას გვეტყვით პროგრამის „მომავლის თაობა“ შემდგომ, მეორე აკადემიურ წელზე, როგორ არის დაგეგმილი იგი?

მეორე წლის მანძილზე გავაგრძელებთ სკოლებთან მჭიდრო თანამშრომლობას, მათთვის რესურსებისა და შესაძლებლობების შეთავაზებას. დაფინანსდება მცირე გრანტები მოსწავლეთა სამოქალაქო მონაწილეობის ხელშეწყობისათვის, იგეგმება პედაგოგთა ტრენინგები

სოციალურ მედიაში და მათ მიერ პროფესიული ბლოგების შექმნის ხელშეწყობა, ტრენინგები საგანმანათლებლო რესურსცენტრების წარმომადგენლებისთვის სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობის მიმართულებით. პედაგოგებს კვლავაც შევთავაზებთ პროფესიული განვითარების მრავალ შესაძლებლობას, მათ შორის, სამოქალაქო განათლების ეროვნულ კონფერენციას, პროფესიული გაზიარების ჯგუფებში მონაწილეობას, მრგვალ მაგიდებსა თუ ღია გაკვეთილებს. კვლავაც გამოცხადდება ტექნიკის კონკურსი, რომლის ფარგლებშიც სკოლებს საშუალება მიეცემათ წარმოაჩინონ სამოქალაქო განათლების მიმართულებით მიღწეული შედეგები.

მომდევნო აკადემიურ წელს პროგრამის საქმიანობა იქნება მრავალმხრივი და ვფიქრობთ, ასეთი მიდგომით კიდევ შევძლებთ გადავდგათ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები სამოქალაქო განათლების განვითარების მიმართულებით.

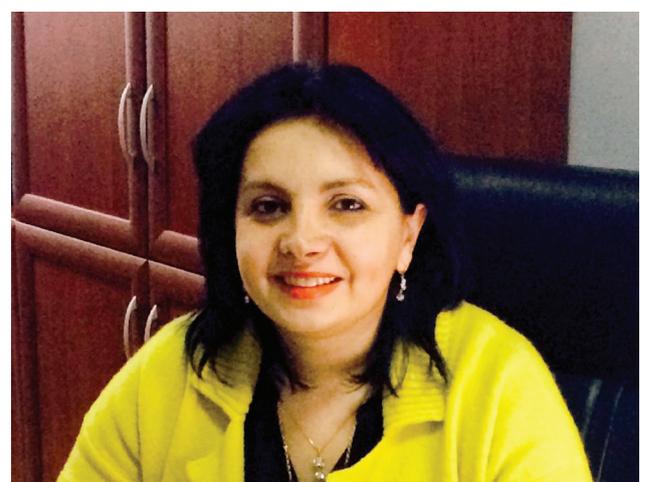
სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი „მომავლის თაობისათვის“

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის მიმდინარე საქმიანობასა და დღემდე მიღწეულ შედეგებს ფორუმის აღმასრულებელი დირექტორი მაკა ბიბილიეშვილი გაგვაცნობს:

ქალბატონო მაკა, სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის მუშაობაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სამოქალაქო განათლების პროგრამა „მომავლის თაობა“, რომლის პირველი აკადემიური წლის მეორე ნახევარი, ძირითადად, პროფესიული განვითარების რეგიონული ღონისძიებებით იყო დატვირთული. გვიამბეთ მათ შესახებ, თუ შეიძლება...

ყველაფრის შემაჯამებელი და დამაგვირგვინებელი ღონისძიება – ყოველწლიური ეროვნული კონფერენცია, რომელიც თავისი მნიშვნელობითა და შემადგენლობით პროგრამის მთავარი და ყველაზე მასშტაბური აქტივობაა. ყოველივე ამის უკან კი იყო ძალიან დატვირთული სამუშაო პროცესი – სტრატეგიული ამოცანებითა და ყოველდღიური ორგანიზაციული საკითხებით,

დიახ, თუ ამ აკადემიური წლის პირველი ნახევარი, ძირითადად, ორგანიზაციულ საკითხებსა და პროგრამული აქტივობების განსაზღვრა-დაგეგმვას დაეთმო, მეორე ნახევარი მათ უშუალო განხორციელებას მიეძღვნა. ძალიან დატვირთული პერიოდი იყო და დღეს „მომავლის თაობის“ პირველი წლის შედეგები უკვე სახეზეა. ძირითად პროგრამულ ღონისძიებათა შორისაა: „მრგვალი მაგიდები“ და „ღია გაკვეთილები“ საქართველოს 11-ივე რეგიონში; პროფესიული გაზიარების ჯგუფის შექმნა და განხილვების მოწყობა; ტრენინგები და მიმდინარე ორგანიზაციული თუ სხვა შეხვედრები; დაბოლოს ამ

როგორცაა, მაგალითად: ცენტრალური ოფისის გუნდის შექმნა და ორგანიზაციული სტრუქტურის განვითარება; საწევრო გადასახადების სისტემის დანერგვა და რეგიონული სტრუქტურების განვითარება; ფორუმის რეგიონული კოორდინატორების შეხვედრების ორგანიზება; სამოქალაქო განათლების პოლიტიკის ფორმირებაში მონაწილეობა და სამოქალაქო განათლების მხარდაჭერა; ეროვნული სასწავლო გეგმის გადახედვაში მონაწილეობა; განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს წარმომადგენლებთან შეხვედრები და ფორუმის მონაწილეობა სხვადასხვა აქტივობებში სამოქალაქო განათლების მხარდაჭერის მიზნით.

შეგვიძლია, ეს საკითხები მეტად გავშალოთ?

რა თქმა უნდა... პირველი და ძალიან სასიხარულო ამბავი, რაც ორგანიზაციულ საკითხებთან მიმართებაში მინდა აღვნიშნო, არის ოფისის საკითხი – წარმატებით გადაწყდა და დღეს სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმს აქტიურად მუშაობის და წევრების სათანადოდ მიღების შესაძლებლობა აქვს; განისაზღვრა ფორუმის ცენტრალური ადმინისტრაციის წევრები და მათი საქმიანობა; ცენტრალური ოფისის გუნდმა პასუხისმგებლობა აიღო პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში ჩასატარებელ ღონისძიებათა ორგანიზებასა და მხარდაჭერაზე; ფორუმის საქმიანობის ეფექტურობის გასაზრდელად ძირეულად გაიმიჯნა ფორუმის გამგეობის თავმჯდომარისა და აღმასრულებელი დირექტორის ფუნქცია-მოვალეობები. ფორუმის თავმჯდომარე, ძირითადად, ექსპერტულ საქმიანობას შეასრულებს, ხოლო აღმასრულებელი დირექტორის მოვალეობა ყოველდღიური ამოცანების დასახვა, კონტროლი და ორგანიზაციული საკითხების მოგვარება გახლავთ. საერთო კრების გადწყვეტილებით ფორუმის გამგეობას ახალი წევრი შეემატა – **ქვემო ქართლის კოორდინატორი და წარმატებული პედაგოგი ქალბატონი ლია ლულუნიშვილი.**

შეხვედრები ჩატარდა სამოქალაქო განათლების რეგიონულ კოორდინატორებთან და პროგრამის „მომავლის თაობა“ (MT) ფარგლებში მათი წლიური ამოცანები, ფუნქციური დატვირთვა და საქმიანობასთან დაკავშირებული ორგანიზაციული საკითხები განისაზღვრა. სწორედ მათ უზრუნველყვეს და ადგილებზე გაუწიეს ორგანიზება ფორუმის ფარგლებში ჩატარებულ ღონისძიებებს:

მრგვალ მაგიდებს, ღია გაკვეთილებს და პროფესიული გაზიარების ჯგუფის შეხვედრებს. ამ უკანასკნელზე ორგანიზატორის გარდა რეგიონულმა კოორდინატორებმა ფასილიტატორის ფუნქციაც შეითავსეს, რისთვისაც მათ ტრენინგისა და კონსულტაციის ცენტრში CTC სპეციალური სამდღიანი ტრენინგი გაიარეს. **ტრენინგს ქალბატონი თეა ლობჯანიძე უძღვებოდა**, რომლის მიერ გამოყენებულ ინტერაქტიურ სავარჯიშოებში, როლურ თამაშებში, დისკუსიებსა და პრეზენტაციებში კოორდინატორები აქტიურად ჩაერთვნენ. ეს ინტერესი და შედეგები ტრენინგის დასასრულს მათგან მიღებულმა უკუკავშირმა ცხადყო. ტრენინგის მონაწილეებმა სერთიფიკატები და საკუთარ რეგიონებში პროფესიული გაზიარების ჯგუფის შეხვედრებზე ფასილიტატორობის უფლება მოიპოვეს. საერთოდაც, რეგიონული კოორდინატორები ძალიან აქტიურად არიან ჩართული ფორუმის საქმიანობაში, ფაქტიურად ყველა აქტივობასა და ღონისძიებაში მონაწილეობენ როგორც ორგანიზების, ისე შინაარსობრივი თვალსაზრისით და განსაკუთრებული წვლილიც შეაქვთ ფორუმის მუშაობაში. ამიტომ მინდა, ვისარგებლო შემთხვევით და ფორუმის სახელით მადლობა გადავუხადო მათ ასეთი მხარდაჭერისა და აქტიურობისთვის.

მიმდინარე წლის განმავლობაში სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ერთ-ერთი ძირითადი აქტივობა საქართველოს ყველა რეგიონში „მრგვალი მაგიდების“ ორგანიზება გახლდათ. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან თანამშრომლობით და PH International-თან შეთანხმებით რეგიონული „მრგვალი მაგიდების“ თემად ახალ ეროვნულ სასწავლო გეგმაში სამოქალაქო განათლების მიმართულებით ცვლილებები შეირჩა. სასწავლო გეგმა 2016-22 წლებში ამოქმედდება. PH International-ისა და ფორუმის შეთანხმებით შეიქმნა ექსპერტთა ჯგუფიც, რომელმაც სამუშაო შეხვედრების ფარგლებში მასწავლებლებისთვის პრეზენტაცია მოამზადა. „მრგვალ მაგიდებს“ მონვეული **ექსპერტები: ნინო ბესელია, ნინო გვარამაძე, მანანა ჯინჭარაძე და ნიკო სილაგაძე** უძღვებოდნენ. შეხვედრების დროს მიღებულ უკუკავშირებსა და დისკუსიის შედეგებზე დაყრდნობით შემუშავდა რეკომენდაციები, რომელიც ფორუმმა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ეროვნული სასწავლო გეგმების დეპარტამენტს მიანოდა.

პროგრამის მნიშვნელოვანი აქტივობები გახლდათ ასევე ღია გაკვეთილები, რომლებიც ქვეყნის თერთმეტივე რეგიონში აპრილის ბოლოს/მაისის დასაწყისში ჩატარდა და ყოველწლიური ეროვნული კონფერენცია – 2015 წლის 16 მაისს. გარდა ამისა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროში გამართულ მრჩეველთა კომიტეტის შეხვედრამაც მონაწილეობდა, რომელიც სამოქალაქო განათლების პროექტის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში შედგა. შეხვედრას საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს, ორგანიზაცია PH International საქართველოს და საქართველოს სკოლის მოსწავლეთა თვითმმართველობების გაერთიანების აღიანსის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. ასეთი შეხვედრები პერიოდულად ტარდება და მიზნად ისახავს ინფორმაციის გაცვლას სამინისტროსა და ფორუმს შორის, რათა სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის ამაღლებას შეეწყოს ხელი. მათზე ამ მიმართულებით აქტიუალური საკითხები განიხილება და სამოქმედო გეგმები ყალიბდება.

ფორუმის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საზრუნავი საწევრო გადასახადებია. პროგრამის ფარგლებში გამართულ რეგიონულ კონფერენციებზე, რომლებსაც საქართველოს თერთმეტივე რეგიონში ფორუმის წევრი 360 პედაგოგი ესწრებოდა, მათმა აბსოლუტურმა უმრავლესობამ საწევრო გადასახადის შემოღებას დაუჭირა მხარი. წლიური გადასახადი 24 ლარის ოდენობით განისაზღვრა, რომელიც პირველ ეტაპზე ფორუმის ორგანიზაციულ განვითარებასა და სამოქალაქო განათლების ადვოკატირებას მოხმარდება. ტრენინგისა და კონსულტაციის ცენტრთან CTC თანამშრომლობით შეიქმნა და დაიხვეწა ფორუმში განვითარების ახალი ფორმაც, განვითარების მსურველთა რიცხვი ყოველდღიურად იზრდება.

ახლა ორიოდ სიტყვით პროგრამის „მომავლის თაობა“ მიღმა განხორციელებულ აქტივობებსაც შევეხებით, რომლებშიც ფორუმი სამოქალაქო განათლების მხარდაჭერის მიზნით მონაწილეობს...

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი წევრია **კოალიციისა „განათლება ყველასათვის“**,

რომელიც UNESCO-ს მხარდაჭერით მიმდინარეობს და დეკლარაციის ფარგლებში საქართველოში უკეთესი განათლების მისაღწევად ვერთიანდებით. მის ფარგლებში ფორუმმა მაისის თვეში ორგანიზება გაუკეთა მოსწავლეთა კონფერენციას „აირჩიე განათლება“, რომელზეც მომავალი თაობის ფორმირების პროცესში ფორმალური და არაფორმალური განათლების მნიშვნელობა იყო განხილული. კონფერენციაში ქვეყნის 11 რეგიონიდან 35 მოსწავლე მონაწილეობდა.

გარდა ამისა: **ააიპ სათემო განვითარების ცენტრი (Community Development Centre) პროექტის „თანამშრომლობა ძლიერი სოფლისა და თემისათვის“** განხორციელებას გეგმავს. პროექტის მიზანი სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ხელშეწყობა და პროექტის ბენეფიციარებისათვის მე-19 საუკუნის საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოების შესახებ სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლებაა. აღნიშნულ პროექტში ჩვენი ფორუმიც მონაწილეობს და, თავის მხრივ, რეგიონული „მრგვალი მაგიდების“ ორგანიზებას უზრუნველყოფს აღნიშნულ თემაზე, ასევე – ინფორმაციის გავრცელებასა და სამიზნე აუდიტორიის მობილიზებას. მიღებულ ინფორმაციასა და გამოცდილებას სამოქალაქო განათლების მასწავლებლები საგაკვეთილო პროცესში და პროფესიული ზრდისთვის გამოიყენებენ.

და კიდევ: იქედან გამომდინარე, რომ ფორუმი პედაგოგთა პროფესიულ განვითარებაზეა ორიენტირებული, იგი თავისი წევრებისათვის ხარისხიანი ტრენინგების მიწოდებაზე უნდა ზრუნავდეს. სამოქალაქო განათლების პედაგოგებს, საგნის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ტრენინგები სხვადასხვა მიმართულებით ესაჭიროებათ, როგორცაა: სამართალი, გარემოს დაცვა, სახელმწიფო და მისი მართვის ფორმები, ეკონომიკა, კომუნიკაცია და ა.შ. მიუხედავად იმისა, რომ პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში წარმატებით ჩატარდა ტრენინგების ციკლი „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“, მასწავლებლებს კვლავაც აქვთ სურვილი, სასწავლო კურსები ზემოთ მითითებული მიმართულებებით გაიარონ. შესაბამისად, ფორუმი აღნიშნული მიმართულებებით პროფესიული განვითარების ტრენინგების ორგანიზებაზეც იზრუნებს.

რეგიონული საბჭოები – სტრუქტურული ცვლილებები ფორუმში

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმში უახლოეს მომავალში გარკვეულ სტრუქტურულ ცვლილებებს გეგმავს, რაც საქართველოს ყველა რეგიონში ფორუმის რეგიონული საბჭოების შექმნას ითვალისწინებს. ეს გადაწყვეტილება ფორუმის გამგეობამ ჯერ კიდევ შარშან მიიღო, მიმდინარე წელს კი უკვე განხორციელდა მნიშვნელოვანი სტრუქტურული ცვლილებები ადმინისტრაციული მართვის ნაწილში. ფორუმში ასევე გადავიდა სანევრო გადასახადის სისტემაზე და რეგიონული სტრუქტურების ჩამოყალიბებაც, სწორედ მისი ორგანიზაციული განვითარების ნაწილია. მომზადდა რეგიონული საბჭოების სტრუქტურის ზოგადი ჩარჩო, რომლის განხილვა და საბოლოო სახით დამტკიცება ფორუმის გასვლით სამუშაო შეხვედრაზე, ივნისში მოხდა, ივლისიდან კი საბჭოების იმპლემენტაციის პროცესი დაიწყო. მნიშვნელოვანია და სასიხარულო, რომ ფორუმის წევრთა რაოდენობა დღითიდღე იზრდება. როგორც მზარდი, დამოუკიდებელი ორგანიზაცია, ფორუმში განვითარების ახალ ეტაპზე გადადის და მის წინაშე ახალი გამოწვევებიც დგება, რომელთა დაძლევა შესაბამისი ინსტრუმენტები სჭირდება. სწორედ ამას ემსახურება რეგიონული საბჭოების შექმნაც. ორგანიზაციის ეფექტური ფუნქციონირებისთვის, როგორც „მომავლის თაობა“ პროგრამის აქტივობის ფარგლებში, ასევე მის გარეთ, ყველა რეგიონში იქმნება საბჭოები, რომლებიც ფორუმის წევრებისგან დაკომპლექტდება. საბჭოებმა უნდა მოიკვლიონ და განსაზღვრონ რეგიონში არსებული საჭიროებები და მათ შესახებ ინფორმაცია გამგეობას მიაწოდონ. საბჭოები ორგანიზებას გაუწევენ ასევე რეგიონულ შეკრებებს და ფორუმის ხელმძღვანელობის მიერ ინიცირებული ღონისძიებების განხორციელებას შეუწყობენ ხელს; იზრუნებენ ფორუმის ელექტრონული და ბეჭდვითი მასალის რეგიონებში გავრცელებაზე; რეგიონებში არსებული წევრების მობილიზებასთან ერთად, ხელს შეუწყობენ ახალი წევრების მოზიდვას; ფორუმის ცნობადობის ამაღლების კუთხით, ორგანიზაციის საქმიანობის შესახებ რეგიონებში გაავრცელებენ ინფორმაციას. რეგიონული საბჭო საზოგადოებრივ საწყისებზე იფუნქციონირებს და ფორუმის აქტიური წევრებისგან დაკომპლექტდება. საბჭოს შემადგენლობის ფორმირება კონკურსის წესით მოხდება და განსაზღვრული იქნება საბჭოს არსებული შემადგენლობის მოქმედების ვადა, რომლის ამონურვისას ახალი კონკურსი ჩატარდება. კანდიდატებს ფორუმის გამგეობა შეარჩევს. ძირითადი კრიტერიუმები საბჭოს

წევრებისთვის პროფესიული საქმიანობა და გამოცდილება, ფორუმის ფარგლებში აქტივობები და საზოგადოებრივი მუშაობის მოტივაცია იქნება. საბჭოს შემადგენლობის რაოდენობა კონკრეტულ რეგიონში ფორუმის წევრთა რაოდენობიდან გამომდინარე განისაზღვრება. პირველ ეტაპზე საბჭოებს თავმჯდომარეობას რეგიონული კოორდინატორები გაუწევენ. საბჭოს თავმჯდომარე კოორდინირებას გაუწევს და წარმართავს საბჭოს მუშაობას.

აქამდე ფორუმის რეგიონულ საქმიანობას კოორდინაციას ფორუმის კოორდინატორები უწევდნენ. ეს ცვლილებები ნამდვილად არ არის გამოწვეული კოორდინატორების არაეფექტური მუშაობით – პირიქით: რეგიონული კოორდინატორები წარმატებით ართმევდნენ თავს მათზე დაკისრებულ მოვალეობებს, როდესაც ფორუმის საქმიანობა, ძირითადად, პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობებით შემოიფარგლებოდა. მას შემდეგ კი, რაც ფორუმში განვითარების ახალ ეტაპზე გადავიდა, სტრუქტურული ცვლილების აუცილებლობა ნათელი გახდა. რეგიონულ საქმიანობას ახლა ინსტიტუციური ორგანო წარმართავს და იგი დამოკიდებული არ იქნება ერთი ადამიანის, თუნდაც კარგ მუშაობაზე. აქედან გამომდინარე, რეგიონულმა საბჭოებმა ხელი უნდა შეუწყონ ფორუმის ინსტიტუციურ განვითარებას, წევრთა ჩართულობის გაზრდას და ფორუმის, როგორც ერთიანი ორგანიზმის ჩამოყალიბებას. ეს კი, თავისთავად, ფორუმის საქმიანობის ეფექტური განხორციელების წინაპირობაა.

რეგიონული კოორდინატორები აქტიურად იქნებიან ჩართულნი საბჭოების ფორმირების და შემდგომ, მათი მუშაობის პროცესში. PH-International-თან კოორდინირებით კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრი CTC ხელს შეუწყობს ფორუმის ხელმძღვანელობას საბჭოების იმპლემენტაციაში, მონიტორინგს გაუწევს ამ პროცესს და საჭიროებისამებრ განახორციელებს ინტერვენციებს. საბჭოების მუშაობის ეფექტურობისათვის განსაზღვრულია მათი საქმიანობის პროცედურები, ორგანოს და წევრთა ფუნქცია-მოვალეობები, დასახული ამოცანები, სამოქმედო გეგმა, რაც წარმატებისთვის აუცილებელია. რეგიონული საბჭოების ეფექტურობა დასახული ამოცანების შესრულებიდან გამომდინარე განისაზღვრება. ამ მიმართულებით უმთავრესი კი რეგიონული საქმიანობის გააქტიურება და პროცესში წევრთა ჩართულობის გაზრდაა.

ყოველწლიური ეროვნული გამოფენა-კონფერენცია — 2015

16 მაისს საგამოფენო ცენტრ „ექსპოჯორჯიაში“ სამოქალაქო განათლების პროგრამის „მომავლის თაობა“ ყოველწლიური ეროვნული კონფერენცია გაიმართა, რომელმაც პროექტის პირველი აკადემიური წლის მუშაობის შედეგები შეაჯამა. კონფერენცია საზეიმოდ პროგრამის დირექტორმა მარინა უშვერიძემ გახსნა. მონაწილეებს მიესალმნენ პროგრამის დონორი ორგანიზაციის USAID-ის საქართველოს მისიის დირექტორი სტივენ ჰეიკინი და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი თამარ სანიკიძე.

ქალბატონმა მარინა უშვერიძემ მოწვეულ სტუმრებსა და დამსწრე პედაგოგებს „მომავლის თაობის“ მიზნები და საქმიანობა გააცნო და განვლილი წლის შედეგები შეაჯამა. ყურადღება გაამახვილა იმ გამოცდილებასა და მიღწევებზე, რომელიც PH International-მა წინა პროექტის „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ ფარგლებში დააგროვა და დღეს მნიშვნელოვანი რესურსია ახალი პროექტის „მომავლის თაობა“ ეფექტურად განხორციელებისთვის. ისაუბრა აგრეთვე მიმდინარე პროგრამის თავისებურებებზე, განვლილი წლის აქტივობებზე, რეგიონულ ღონისძიებებზე, პროგრამის პარტნიორებზე, მონაწილეთა ჩართულობაზე და მომავალი აკადემიური წლის გეგმებზე.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა თამარ სანიკიძემ თავის გამოსვლაში სკოლებში სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებაში აღნიშნული პროგრამების მნიშვნელობას გაუსვა ხაზი და პედაგოგებს მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული ზრდის სქემა გააცნო.

სამოქალაქო განათლების მიმართულებით ეროვნულ სასწავლო გეგმაში გათვალისწინებულ

ცვლილებებზე ისაუბრა **საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ისტორიისა და სამოქალაქო განათლების ექსპერტმა ნიკოლოზ სილაგაძემ.**

შემდეგ კონფერენციაზე სხვადასხვა ნომინაციებში გამარჯვებულ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა დაჯილდოების საზეიმო ცერემონიალი გაიმართა, რომელიც ყველაზე ამაღლებელი წუთები იყო ღონისძიებისა და რომელმაც არაერთ ღვანლმოსილ პედაგოგს მიანიჭა შრომის დაფასებისა და აღიარების სასიამოვნო გაცდა და სიხარული.

კონფერენცია სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის საერთო კრებით გაგრძელდა, რომელზეც **სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის თავმჯდომარემ ნინო ბესელიამ** ფორუმის საქმიანობასა და ამ ეტაპზე მიღწეულ შედეგებზე ისაუბრა. ასევე ინფორმაცია გააკეთა ფორუმის გამგეობაში მომხდარ ცვლილებაზე, კერძოდ: ფორუმის გამგეობის წევრი ქალბატონი მაკა ბიბილეიშვილი ფორუმის აღმასრულებელ დირექტორად დაინიშნა და რადგან, წესდების თანახმად, გამგეობა შვიდი წევრისაგან უნდა შედგებოდეს, მას ახალი წევრი – ქვემო ქართლის რეგიონული კოორდინატორი ქალბატონი ლია ლულუნიშვილი

შეემატა. გამგეობის შემადგენლობის ცვლილებებთან დაკავშირებით კენჭისყრა კონფერენციაზე ქალბატონმა მაკა ბიბილეიშვილმა ჩაატარა და ფორუმის გამგეობის ახალი წევრი წარუდგინა დამსწრეთ. ქალბატონმა ლიამ მადლობა გადაიხადა ასეთი ნდობისთვის, მხარდაჭერისთვის და, თავის მხრივ, დიდი ძალისხმევისა და აქტიური მუშაობის პირობა დადო. ეს ცვლილება ფორუმის საქმიანობაში იყო ფორუმის წესდების ნორმების აღსრულების პირველი შემთხვევა და მნიშვნელოვანი ფაქტორი.

კონფერენციის მეორე ნაწილი კი სასემინარო მუშაობას დაეთმო, რომელიც ხუთ ქვეჯგუფში მიმდინარეობდა. ოთხ ქვეჯგუფში სემინარის თემა იყო მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარების და კარიერული ზრდის სქემის პრაქტიკული საკითხები, ხოლო მეხუთე ქვეჯგუფში – ეროვნულ სასწავლო გეგმაში განხორცილებული ცვლილებები, რომელსაც

ქალბატონი **ნინო ბესელია და ასისტენტი მადონა შველიძე** უძღვებოდნენ. დანარჩენ ჯგუფებში კი მუშაობდნენ **ფასილიტატორები კახა ჟღენტი, მანანა რატიანი, ირინა სამსონია და სოფო ლოპუანიძე. სემინარზე მათ ასისტენტობას ლელა წურწურია, ლია ლუღუნიშვილი, ნინო დოლიშვილი, მაკა ბიბილეიშვილი, ზეინაბ კაკალაშვილი, ნინო ნადირაძე, ნათია ნამიჭიშვილი, ლადო აფხაზავა, სოფო მურუსიძე, მაგდალინა თოდუა, ნანა თავართქილაძე და ნონა ფიფია უწევდნენ.** სემინარებში საქართველოს ყველა რეგიონიდან კონფერენციაზე დამსწრე პედაგოგები მონაწილეობდნენ, რომელთა უმრავლესობამ სემინარის მუშაობა განსაკუთრებით საინტერესოდ, აქტიურად და სასარგებლოდ შეაფასა უკუკავშირებში.

ეროვნულმა კონფერენციამ, რომელსაც ქვეყნის მასშტაბით **400-ზე მეტი პედაგოგი და სტუმარი** დაესწრო, მუშაობა სემინარებით დაასრულა, ხოლო შემდეგ საქმიანი საუბარი არაფორმალურ

გარემოში, ყავა-ჩაიზე გაგრძელდა ფოიეში, სადაც პროგრამის მონაწილე სკოლების სამოქალაქო კლუბების წამუშევრები იყო წარმოდგენილი. კედლებზე გამოფენილმა 120-მდე კედლის გაზეთმა, პლაკატმა და ფოტოსტენდმა, რომლებიც კლუბების მიერ განხორციელებულ სასკოლო პროექტებსა და აქტივობებს ასახავდა, დამთვალიერებელთა

დიდი მოწონება დაიმსახურა. კონფერენციის მონაწილეებმა სტუმრებთან და კოლეგებთან ერთად ბოლოს სამახსოვრო ფოტოებიც გადაიღეს.

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის 2015 წლის დაჯილდოების გამარჯვებულები

ყოველწლიური ეროვნული კონფერენციის ყველაზე ამაღელვებელი მომენტი სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა დაჯილდოების ცერემონიალია, რომელიც წარმატებულებს პროგრამის ფარგლებში წლის განმავლობაში განხორციელებული საქმიანობისა და შედეგების მიხედვით გამოავლენს. შემოსული განაცხადებიდან რამდენიმე ნომინაციაში საუკეთესოებს გარკვეული კრიტერიუმების მიხედვით არჩევს პროგრამის ხელმძღვანელებისგან და დარგის ექსპერტებისგან

შემდგარი სპეციალური ჟიური. წლებანდელ კონკურსზე პროგრამის მონაწილე თერთმეტივე რეგიონიდან 143 განაცხადი შემოვიდა და მათგან საუკეთესოები დასახელდა შემდეგ ნომინაციებში: „წლის საუკეთესო პედაგოგი“, „რეგიონის წარმატებული პედაგოგი“, „სასკოლო სამოქალაქო კლუბის საუკეთესო მუშრვე“ და ერთი სპეციალური ჯილდო განსაკუთრებული დამსახურებისთვის. გაგაცნობთ 2014 წლის გამარჯვებულებს:

სამოქალაქო განათლების 2014 წლის საუკეთესო პედაგოგი:

- ნანა თავართქილაძე** – ქობულეთის №1 საჯარო სკოლა, აჭარა;
- მაგდალენა თოდუა** – ზუგდიდი, რუხის საჯარო სკოლა, სამეგრელო/ზემო სვანეთი;
- ფიქრია გიორხელიძე** – ოტია იოსელიანის სახ. წყალტუბოს №1 საჯარო სკოლა, იმერეთი;
- ირინა ხატიაშვილი** – თბილისი, №45 საჯარო სკოლა; თბილისი;
- ჟანა ხაჩატურიანი** – ახალქალაქის ილია ჭავჭავაძის სახ. №3 საჯარო სკოლა, სამცხე-ჯავახეთი;
- ვაჟა ქარუხნიშვილი** – რუსთავის №6 საჯარო სკოლა, ქვემო ქართლი.

რეგიონის წარმატებული პედაგოგი:

თამარ გორგილაძე – ბათუმის №20 საჯარო სკოლა, აჭარა;
მარინა დოლიძე – ოზურგეთის №4 საჯარო სკოლა, გურია;
ქეთევან კიტია – ზუგდიდი, ახალსოფლის საჯარო სკოლა, სამეგრელო/ზემო სვანეთი;
ნინო ნემსწვერიძე – ცაგერის საჯარო სკოლა, რაჭა-ლეჩხუმი;
ანიკო ლიპარტელიანი – თბილისი, №180 საჯარო სკოლა;
შორენა ხიზაძე – ასპინძა, სოფ. რუსთავის საჯარო სკოლა, სამცხე-ჯავახეთი;
მაგული სეხნიაშვილი – გორი, ახალდაბის საჯარო სკოლა, შიდა ქართლი;
თინა კავთელიშვილი – დუშეთი, ბულაჩაურის საჯარო სკოლა, მცხეთა-მთიანეთი;
ეკა კობიაშვილი – თელავის №6 საჯარო სკოლა, კახეთი.

სასკოლო სამოქალაქო კლუბის საუკეთესო მებრძოლი:

თეა ჩელებაძე – ქობულეთის №5 საჯარო სკოლა, აჭარა;
ირმა გორდელაძე – ოზურგეთი, სოფელ ლიხაურის საჯარო სკოლა, გურია;
დარეჯან ცინარიძე – მარტვილი, სოფელ ბანძას საჯარო სკოლა, სამეგრელო;
ზაირა ტყაბლაძე – ქუთაისის №7 საჯარო სკოლა, იმერეთი;
ნანა ბურჯალიანი – ცაგერი, სოფელ ლაჯანის საჯარო სკოლა, რაჭა-ლეჩხუმი;
ნინო ბერიკაშვილი – თბილისი, №186 საჯარო სკოლა;
ნუგზარ ლომიძე – ახალციხე, სოფელ სვირის საჯარო სკოლა, სამცხე-ჯავახეთი;
ია ლურსმანაშვილი – ქარელი, სოფელ მოხისის საჯარო სკოლა, შიდა ქართლი;
ლაშა ახოზაძე – მარტყოფის №2 საჯარო სკოლა, ქვემო ქართლი;
ინგა ბედიანაშვილი – ძველი ქანდის საჯარო სკოლა, მცხეთა-მთიანეთი;
ზეინაბ კაკალაშვილი – თელავის №5 საჯარო სკოლა, კახეთი.

სპეციალური სიგელი „სკოლებში სამოქალაქო განათლების
პოპულარიზაციისათვის“

გადაეცა **ლალი აბდუშელიძეს** აჭარის რეგიონიდან (ბათუმის №4 საჯარო სკოლა).

მოგვწერეთ თქვენი მოსაზრებები, შეხედულებები, გაგვიზიარეთ საკუთარი გამოცდილება და საქმიანობაში მიღწეული წარმატებები მისამართზე:

თბილისი, კოსტავას ქ, 27
ტელეფონი: 790 37 17 77
ელ-ფოსტა: info@ctf.org.ge
www.Ctf.org.ge

რედაქტორი: რიტა ბაინდურაშვილი
დიზაინი და დაკაბადონება: შოთა კოსოვი

საინფორმაციო ბიულეტენი მომზადდა ამერიკელი ხალხის მხარდაჭერისა და ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ძალისხმევით. ერთპიროვნული პასუხისმგებლობა მოცემულ ბიულეტენში ასახული ინფორმაციისა და მასში გამოთქმული მოსაზრებების თაობაზე ეკისრება სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმს და ის არ წარმოადგენს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა ან ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის შეხედულებებს.